

[Bjørn Elmquist]

bør gøre i FN om det ene og det andet forslag, og dette udvalgsarbejde vil kunne styrke Danmarks mulighed for at arbejde aktivt i FN for de mål, som forespørgerne netop har spurgt om.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil først sige til hr. Lasse Budtz, at han har fuldstændig ret i, at det ville have været en vanvittig situation, om Danmark var blevet kastet ud i et valg på spørgsmålet om, hvorvidt vi skulle undlade eller stemme imod i FN, men ansvaret for den situation ville have været statsministerens og ikke socialdemokratiets. Socialdemokratiet kan ikke udskrive valg. Det har det kunnet mange gange, men sådan er det ikke for øjeblikket. Det er måske derfor, at der er opstået disse forviklinger inde i hovedet på nogle ledende socialdemokrater.

Ansvaret er statsministerens, og hvis statsministeren ville foretage – og her kan vi ikke finde parlamentarisk udtryk til en karakteristisk af handlingen – en sådan handling at udskrive valg, fordi folketinget pålægger regeringen at undlade at stemme i stedet for at stemme imod til en bestemt resolution i FN, gad jeg nok se, hvordan befolkningen ville reagere på en så fantastisk handling. Derfor er jeg også helt overbevist om, at statsministeren ikke ville have gjort det, og at socialdemokratiet blot har ladet sig skræmme, måske også har ønsket at lade sig skræmme; det kan da godt være, at der har været sådan noget med inde i billedet.

Ellers vil jeg vende mig til udenrigsministerens tale, og jeg vil egentlig sige tak for meget i talen, som – det vil måske ryste udenrigsministeren lidt – SF meget vel kan skrive under på. Jeg synes ligesom hr. Pelle Voigt, at det i mange henseender var en god tale, og derfor – for at der ikke skal opstå misforståelser – vil jeg kun koncentrere mig om det, som jeg er uenig med udenrigsministeren om.

Udenrigsministeren sagde, at Danmark ikke er noget neutralt land, og det er jo rigtigt – Danmark er medlem af en alliance. Men spørgsmålet er, om det skal betyde, at Danmark bare skal føre blokpolitik, for blokpolitik fører til en helt unuanceret international debat; en underordning under en blokdisciplin tvinger til tavshed og fører til,

at man ikke tager stilling ud fra saglige hensyn – altså ud fra de fortrin eller ulemper, der findes i bestemte forslag og foranstaltninger – men at man tager stilling ud fra blokdisciplinen, som i vid udstrækning bestemmes af de stærkeste magter inden for blokken. Det er noget, der gælder inden for vores blok, og det er også noget, der gælder inden for den modstående blok.

Der er her i folketinget inden for de sidste to år sket en række brud – dagsordenen af 3. maj 1984 er et af de vigtigste eksempler på det – ikke med blokken eller alliancen, hvad man nu vil kalde den, men med den underordning under blokdisciplinen, som vi ellers havde været vant til, brud med den tavshed, som underordningen havde ført til.

Disse brud er accepteret, og det er egentlig interessant at iagttage regeringens reaktion på visse punkter – jeg tænker her på fastfrysningensresolutionen i FN foreslået af Sverige og Mexico. Oprindeligt har Danmark stemt imod. Så blev regeringen overtalt – eller nogle ville måske sige truet – til at undlade at stemme, og sidste gang stemte regeringen for fastfrysningensresolutionen, selv om fastfrysningensprincippet aldeles ikke er godkendt af NATO, men tværtimod på ingen måde er med i NATOs egne nedrustningsoplæg og direkte undsagt af stormagterne inden for NATO. Jeg er da glad for, at regeringen kunne gøre det, og at den gjorde det. Derfor spørger man sig selv: hvorfor kan man så ikke også gøre det på andre felter? Hvorfor bremser man op, når det drejer sig om dette spørgsmål om ikke-førstebrug af atomvåben, hvor det var helt klart, at dagsordenen af 3. maj 1984 sagde, at Danmark skulle arbejde for en international aftale om en sådan ikke-førstebrug?

Nu lå der altså i FN et forslag herom, og så stemte Danmark imod. Man havde tre begrundelser: for det første, at forslaget kom østfra, og så er det, at blokdisciplinen kommer ind i billedet. Det var et held for fastfrysningensresolutionen, at det var et svensk-mexikansk forslag. Når forslaget kommer østfra, skal man stemme imod. Hvis de derovre stiller forslag øvre i FN om, at man skal vedtage, at 2 og 2 er 4, vil Danmark måske undlade at stemme, fordi det er en banalitet, man vil aldrig stemme for det, men man vil formodentlig stemme imod, fordi det nok i